

NEDELJA

17 JUNI 2016 BR.263

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

ČEKATI ?

Nikada veće zalihe u istoriji naftne privrede

Rekordni neplanirani globalni poremećaji u snabdevanju naftom

Čelnik Shella: Cilj prestići

Exxon Mobil

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Globalni rafinerijski kapaciteti obaraju rekord na leto.....OVDE
- Cena benzina u Evropi pod pritiskom američkih zaliha - dizel profitira.....OVDE
- Nikada veće zalihe u istoriji naftne privrede.....OVDE
- Rekordni neplanirani globalni poremećaji u snabdevanju naftom.....OVDE
- BP i Det norske dogovorili 1,3 milijarde dolara spajanje u NorveškojOVDE
- Vrednost državnog udela u norveškim poljima umanjena za trećinuOVDE
- Djukov: Gasprom njeft povećava proizvodnju - ide ka 100 miliona tona u 2020.....OVDE
- Iran obnovio isporuke nafte Evropi na bezmalo pred-sankcijski nivo.....OVDE
- Ben Beurden (Royal Dutch Shell) VS Rex Tillerson (ExxonMobil)OVDE

GAS:

- Gasprom: Evropa nije dobila ni jedan tanker sa gasom iz SADOVDE
- Rumunsko-Bugarski interkonektor konačno startuje u avgustu.....OVDE
- Italijanska banka zainteresovana da finansira izgradnju Severnog toka 2.....OVDE

REGION:

- Hrvatska priznaje do 70% operativnih troškova istraživačima nafte.....OVDE
- Maloprodajne cene goriva u regionuOVDE

Crude Oil Brent June 10 2016 10 00 GMT - 48.05 Livecharts.co.uk

Globalni rafinerijski kapaciteti obaraju rekord na leto

LONDON - Prema podacima *Thomson Reuters Eikon*, trenutno raspoloživi kapaciteti prerade nafte u svetu dostići će u avgustu ove godine 101,8 milion barela na dan (mb/d) , što je do sada nezabeleženo visok nivo. U martu ove godine svetski rafinerijski kapaciteti iznosili su, tada rekordnih, 97,25 miliona barela

prerade na dan. Od toga, najmanje 80, do 85 mb/d će tokom letnjih meseci biti očekivana potražnja za gorivom na severnoj hemisferi, podstičući rast cena benzina, prenosi agencija ocene analitičara.

THOMSON REUTERS EIKON

Rekordnu potrošnju, odnosno potražnju goriva prati rekordni poremećaj u globalnom snabdevanju sirovinom za preradu, pa bi proizvodnja nafte na leto lako mogla da padne ispod 95 miliona barela. Dodatni problem rafinerijama u snabdevanju sirovinom izaziva konkurentna potražnja pojedinih zemalja, Kine i Indije u prvom redu, za popunjavanje strateških rezervi. Na to se nadovezuje i problem ograničenih rezervnih kapaciteta prerade, odnosno razlike između dostupnih i instaliranih kapaciteta, koja se očekuje da padne ispod pola miliona barela na dan, najuže od kraja 2013.

Cena benzina u Evropi pod pritiskom američkih zaliha - dizel profitira

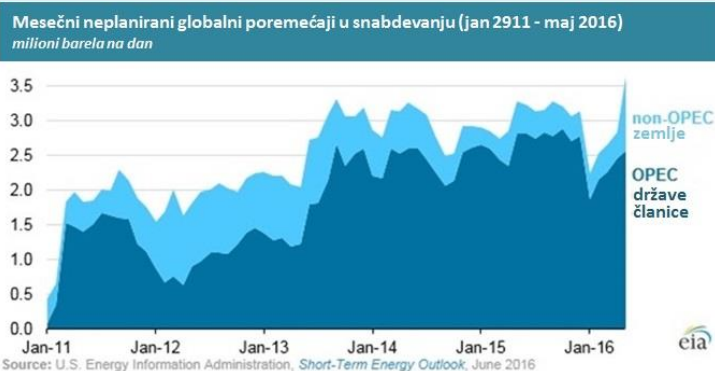
LONDON - Razlika između cene benzina u odnosu na cene sirove nafte u Evropi snižena je prošle nedelje prvi put od sredine marta na ovamo, dok je rivalski dizel blago profitirao. Razlog je što rast zaliha benzina u SAD stvara pritisak na vrednost tog goriva, dok evropski dizel profitirana smanjenim isporukama konkurentskih neevropskih rafinerija na tržište Starog kontinenta, objavio je *Platts*. Razlika u ceni evropskog benzina u odnosu na severnomorski Brent pala je prošle srede za 0,36 centi, na 10,63 dolara po barelu, dok je istovremeno vrednost FOB ARA (Amsterdam-Rotterdam-Antwerpen) dizel barži uvećana za 11 dolarskih centi u odnosu na Brent, na 11,43 dolara po barelu. Američka EIA objavila je rast zaliha benzina u SAD od milion barela u nedelju zaključno sa 3. junom.

Rekordni neplanirani globalni poremećaji u snabdevanju naftom

VAŠINGTON - Neplanirani poremećaji u snabdevanju globalnog tržišta naftom iznosili su u maju ove godine preko 3,6 miliona barela na dan (b/d), što je najveći mesečni nivo od kako Energetska informativna služba (EIA) ministarstva energije SAD prati ovaj segment naftnog tržišta, odnosno od januara 2011. na ovamo (Tabela). *EIA Outlook*.

Nikada veće zalihe u istoriji naftne privrede

LONDON - Naftnoj privredi predstoje najmanje dve godine muka zbog viška ponude sirove nafte iz Saudijske Arabije i Irana, što će održati cene na niskim nivoima, kaže šef ekonomskog odeljenja britanskog kolosa BP. Spencer Dale kaže da bi prezasićenost tržišta mogla početi da se smanjuje tek kroz 18 meseci. On dodaje da postoji višak ponude od oko 700 miliona barela nafte, od čega se polovina nalazi u skladištima i na brodovima u razvijenim zemljama. Druga polovina uskladištena je u zemljama u razvoju, u prvom redu u Kini. Višak zaliha je najveći u dosadašnjoj istoriji naftne privrede, prenosi londonski *The Times*.

Iran obnovio isporuke nafte Evropi na bezmalo pred-sankcijski nivo

TOKIO - Iran je pred podizanjem izvoza nafte u junu na najveći nivo u poslednjih četiri i po godina, sa isporukama kupcima u Evropi na nivoe blizu onih pre uvođenja sankcija Teheranu, objavljuje u utorak

Reuters. Prodaje iranske nafte su se bezmalo udvostručile od decembra, poslednjeg meseca pre ukidanja sankcija, a na povećani izvoz uticali su i neplanireani poremećaji u isporukama nekih od globalnih izvoznika. Junski utovari nafte i kondenzata veći su za oko 100.000 barela na dan u odnosu na maj - na 2,31 mb/d, navode trgovački izvori na koje se poziva Reuters. Pre tačno godinu dana izvoz je bio upola manji. Izvoz u Evropu u junu porastao je na 580.000 b/d, sa majskih 530.000 b/d, a bezmalo je šest puta iznad onog u vreme sankcija. Za razliku, isporuke kupcima u Aziji umanjene su sa rekordnih 1,71 mb/d u aprilu, na očekivanih 1,62 mb/d u junu ove godine.

Djukov: Gasprom njeft povećava proizvodnju - ide ka 100 miliona tona u 2020

ST.PETERSBURG - Gasprom njeft planira da za više od pet odsto poveća ove godine proizvodnju nafte i gasa - na 86 miliona tona ekvivalenta sirove nafte, rekao je generalni direktor kompanije Aleksandar Djukov. U tome će udeo nafte biti između 56 i 60 miliona tona (1,2 miliona barela na dan), rekao je on novinarima u prošli petak, na marginama godišnje skupštine akcionara Gasprom njefta. Jedan od četiri najvećih proizvođača nafte u Rusiji istovremeno ne očekuje povećanje svojih kapaciteta prerade nafte. Eventualno je moguć njihov blagi pad za nekih pola miliona tona ove godine. Plan Gasprom njefta je da 2020. proizvede 100 miliona tona ekvivalenta nafte, u prvom redu zahvaljujući aktiviranju svoja dva nova polja - Novoportovskoje i Mesojaha, prenosi **Reuters**.

Među glavne pokretače rasta Gaspromnjeft ubraja i formaciju Baženov, u zapadnom Sibiru, za koju se veruje da krije najveće rezerve uljanih škriljaca na svetu. Gaspromnjeft je tamo, uprkos zapadnih sankcija koje zabranjuju izvoz tehnologije za proizvodnju nafte iz škriljaca u Rusiju, povećao procenu proizvodnje za pola miliona tona, na ciljanih 2,5 miliona tona u 2025. Djukov je rekao i da je kompanija zainteresovana za nove projekte u Iranu, a u tom delu sveta već proizvodi naftu iz iračkog polja Badra, gde u ovoj godini očekuje proizvodnju od 2,6 miliona tona, preko milion iznad lanjskih 1,4 mt.. Prvi čovek Gaspromnjefta kaže da kompanija u Iranu razmatra eventualnu mogućnost razvoja polja Azar i Šangule.

GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

Ben Beurden (Royal Dutch Shell) VS Rex Tillerson (ExxonMobil)

LONDON - Generalni direktor Royal Dutch Shella-a Ben Van Beurden je prošle nedelje „odao“ javno svoj glavni cilj: prestići ExxonMobil na položaju najuspešnije svetske naftne kompanije. „Odlučan sam da nas

dovedem na to mesto broj jedan“, rekao je on na predavljanju dugoročne strategije kompanije u Londonu. Bloomberg navodi da je Holanđanin već dobio podršku investitora, uzdrmanu posle kontroverzne 54 milijardi dolara teške akvizicije BG Grupe. Shell je naime eliminisao razliku u odnosu na Exxon, mereno ukupnim povraćajima koje primaju akcionari, koje obuhvataju cene deonica, isplate dividendi i reotkupe akcija. Anglo-holandski majors, doduše, još zaostaje za američkim rivalom u odnosu na više drugih pokazatelja uspešnosti prenosa na kapital i novčanih gotovinskih tokova. Da bi premostio i ove prepreke, koje pojedini analitičari smatraju teško ostvarimim barem do kraja ove dekade,

Shell je odredio plafon od 30 milijardi dolara za svoje godišnje kapitalne investicije do 2020., čak i u slučaju rasta cena nafte. Ako cene ostanu na sadašnjem nivou od oko 50 dolara za barel, najveća evropska naftna kompanija bi mogla dodatno da smanji nivo capexa na 25 milijardi dolara, prenosi Bloomberg. Shell planira da uspori nove investicije u LNG poslove, jer prevashodno želi da poveća gotovinski priliv. Kupovinom BG-a dobio je LNG poslove u Australiji i Severnoj Americi i konsolidovao se kao vodeća svetska kompanija u toj oblasti, sa bezmalo dvostruko većim kapacitetima u odnosu na najbližeg rivala Exxon-a. Van Beurden je obećao da će podići prinos na angažovani kapital na 10 odsto do 2020. i gotovinske tokove od 20 do 25 milijardi dolara godišnje uz projektovanu cenu nafte od 60\$. Ovaj cilj dolazi posle prosečnog toka gotovine od 12 milijardi dolara i povrata na kapital od osam odsto između 2013. i 2015. godine kada je nafta vredela 90 dolara. Van Beurdenu međutim i dalje ostaje dosta posla do obezbeđenja pune podrške akcionara. Prosečan povraćaj na kapital kompanije u poslednje tri godine je više nego upola manji od onoga koji su u isto vreme imali akcionari Exxon-a. Njegova tržišna vrednost (i sa akvizicijom BG-a) od 203 milijarde dolara je i dalje 45 odsto manja od Exxon-ove. Kompanija sa sedištem u Hagu je proizvela 15 odsto manje nafte i gasa od američkog rivala u prvom kvartalu, uprkos pridodatom output-u BG-a. Shell-ova kupovina BG Grupe je uvećala njegov ukupan dug na oko 81 milijardu dolara, u odnosu na 43 milijarde koliko duguje Exxon. U prvih 90 godina postojanja, Shell je bio na prvom mestu u naftnoj industriji mereno ukupnim prinosima akcionara, podsetio je Van Beurden. Izgubio je tu poziciju 90-ih godina prošlog veka, kada su njegovi rivali, uključujući Exxon, Total i BP, ušli u niz kupovine poslova, dok je Shell ostao jedini od Sedam sestara koji nije napravio ni jednu veću akviziciju. Van Beurden smatra da je preuzimanjem BG Grupe napravio most potreban da ispravi tu strategiju i napravi razliku.

BP i Det norske dogovorili 1,3 milijarde dolara spajanje u Norveškoj

LONDON, OSLO - Britanski naftni kolos BP postigao je prošlog petka sporazum sa norveškim Det norskeom o spajanju njihovih 1,3 milijarde dolara vrednih poslova u Norveškoj, što bi moglo da ugrozi pozicije tamošnjeg nacionalnog kolosa Statoila u pojedinim upstream segmentima, javlja **Reuters**.

Kombinovana kompanija, pod imenom Aker BP, bi trebalo da zahvati nešto preko 10 odsto ukupne proizvodnje nafte u Norveškoj. Investiciona firma Aker je inače glavni deoničar Det norskea i u novoj kompaniji kontrolisaće udeo od 50%. BP-u pripada 30%, a preostalih 30% dele drugi akcionari. Kombinovane rezerve Aker BP-a iznose nekih 723 miliona barela ekvivalenta P50 (50% verovatnoće) rezervi, a ukupna proizvodnja dve kompanije u 2015. iznosila je 122.000 barela na dan. Za BP je posebno značajno što ovim poslom ulazi u red vlasnika najvećeg naftnog polja otkrivenog u Norveškoj u poslednje tri decenije - gigantskog Johan Sverdrupa, gde Det norske ima udeo od 11,57% i odakle bi prva nafta trebalo da se proizvede u 2019.

Vrednost državnog udela u norveškim poljima umanjena za trećinu

OSLO - Vrednost norveških naftnih i gasnih polja u vlasništvu države umanjena je za oko jednu trećinu u dve godine, ili za preko 50 milijardi dolara, generalno zbog pada cena te dve energetske sirovine u tom razdoblju, objavila je u ponedeljak vlada u Oslu. Firma **Rystad Energy** procenjuje sadašnju vrednost direktnog vlasništva Norveške u poljima nafte i gasa na 810 milijardi norveških kruna (97,9 milijardi dolara), dok je ta ista aktiva pre dve godine procenjena na 1,23 biliona kruna, prenosi portal **MarketWatch**. Vlada, preko državne firme Petoro AS, poseduje udele u velikim naftnim i gasnim portfeljima u Severnom, Norveškom i Barenčovom moru, uključujući tu mamutska polja poput Troll-a i Oseberga, kao i Johan Sverdrup, koji je još u fazi razvoja. Prošle godine Norveška je polovinu prihoda od nafte i gasa dobila preko poreza na proizvodnju, a 43 odsto iz direktnog vlasništva vlade u naftnim i gasnim poljima. Sedam odsto prihoda ostvareno je preko dividende koju je vladi isplatio Statoil, gde država ima udeo od 67%.

Gasprom: Evropa nije dobila ni jedan tanker sa gasom iz SAD

MOSKVA - Zamenik generalnog direktora Gasproma Aleksandar Medvedev izjavio je da, uprkos brojnim medijskim napisima, Evropa nije dobila ni jedan tanker

sa tečnim prirodnim gasom iz SAD. Medvedev je, na konferenciji za novinare u utorak, istakao da Gasprom smatra da ne ni jedan konkurent ne može cenama parirati ponudi ruskog gasa za kupce u Evropi, prenosi agencija **Tass**. „Oni (kupci prirodnog gasa) u Evropi nisu

ludi, niti ih je moguće naterati da kupe prekomerne količine. Naš gas, naročito u svetlu devalvacije nacionalne valute, nema konkurenta“, poručio je Medvedev.

Rumunsko-Bugarski interkonektor konačno startuje u avgustu

BUKUREŠT - Rumunsko-bugarska gasna interkonekcija Giurgiu - Ruse biće završena do avgusta, a prvi komercijalni tranzit prirodnog gasa očekuje se do kraja 2016. godine, objavio je u utorak rumunski operator gasovodnog transportnog sistema Transgaz. Gasovod je trebalo da bude biti završen još 2012. godine, ali je kasnio zbog problematične izgradnje sekcije ispod Dunava. Kapacitet tog, reverzibilnog gasovoda biće 1,5 mlrd. m3 godišnje, a osim povezivanja gasovodnih sistema Rumunije i Bugarske, biće deo evropskih planova realizacije regionalnih evropskih projekata poput Južnog gasovodnog koridora i povezivanja zemalja Srednje i Jugoistočne Evrope, javlja rumunski portal **Nine o' Clock**.

Banca Intesa spremna da finansira izgradnju Severnog toka 2

SANKT PETERBURG - Banka Intesa je spremna da učestvuje u finansiranju izgradnje gasovoda Severni tok 2, izjavio je u četvrtak agenciji **Tass** predsednik Upravnog odbora ruske te italijanske banke, Antonio Falico, na Međunarodnom ekonomskom forumu u Sankt Peterburgu. "Izrazili smo spremnost da finansiramo i gradnju druge linije Severnog toka, kao što je to bio slučaj sa projektom Severni tok 1, koji smo takođe finansirali", rekao je Falico. Dodao je da su u toku brojni kontakti u vezi sa tim, ali da Banka još čeka da dobije potrebne informacije („uključujući trasu gasovoda“) od konzorcijuma koji, na čelu s Gaspromom, trebada gradi drugu cev gasovoda između Rusije i Nemačka, a podno Baltika. Inače. Vlada Italije je jedan od najglasnijih protivnika gradnje Severnog toka 2, jer smatra da će preusmeriti postojeće, bliže pravce snabdevanja regiona Južne i srednje Evrope, preko Ukrajine.

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

ЈП "СРБИЈАГАС"

Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1549; +381 21 481 2703
Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

REGION

Hrvatska priznaje do 70% operativnih troškova istraživačima nafte

ZAGREB - Koncesionarima za istraživanje nafte i gasa na kopnu Hrvatske (Ina, Vermilion Energy i Oando)

u slučaju pronalaska Agencija za ugljovodonike priznavaće u prvim godinama do 70% ukupnih operativnih troškova, izraženo u rezervama. Ostatak otkrivenih rezervi nafte i gasa deliće se u razmeri 60:40 u korist države. Naftaši će glavninu svojih operativnih troškova moći da povrate u prvim godinama, kada je eksploatacija najveća, a ulaganja na kopnu isplativa su dok je cena nafte iznad 40 USD po barelu. Prva proizvodnja može se očekivati 2021.

"U svetu se ulagačima u prvim godinama eksploatacije priznaje od 50 do 100% troškova. Investicije u Hrvatskoj nisu tako velike da bi pojele prihode od nafte. Udeo države u neto prihodima proizvedene nafte i gasa u periodu od 25 godina u proseku iznosi 60%, kada se uračunaju razne naknade i porezi", kaže Barbara Dorić, čelnica Agencije za ugljikovodike (foto gore). Hrvatska sada od postojeće proizvodnje prihoduje 600 miliona kuna (69,5 miliona dolara) godišnje, a kada bi na tu proizvodnju mogao biti primijenjen novi model prihodovala bi prosečno tri milijarde kuna godišnje (447 mil.\$), izračunali su u Agenciji. Trenutno je u pripremi novo nadmetanje za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika na kopnu, koje će obuhvaćati 10 istražnih prostora, preostalih šest u panonskom bazenu i četiri na području Dinarida. "Zadnjih dvadeset godina ulaganja u taj segment bila su gotovo zanemarena. Proizvodnja nafte i plina pada po stopi od 30% i ako se to nastavi mogli bi postati energetski ovisna država", upozorava Dorić.

**OSTVARI SAVE&DRIVE
POPUST**

DO -5 DINARA/LITAR

DO -25% PO ARTIKLU ILI USLUZI**

NOVO!

OMV

MOVING LIFE

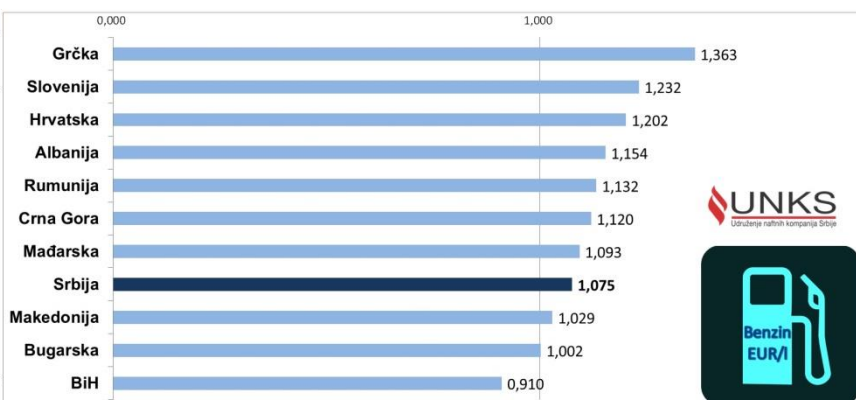
*Popust od 5 RSD/L odnosi se na derivat MaxxMotion Super 100 BMB 100.
**Popust od 25% se odnosi na odabrane proizvode i/ili usluge iz OMV asortimana.

www.omv.rs
f OMV/Shop

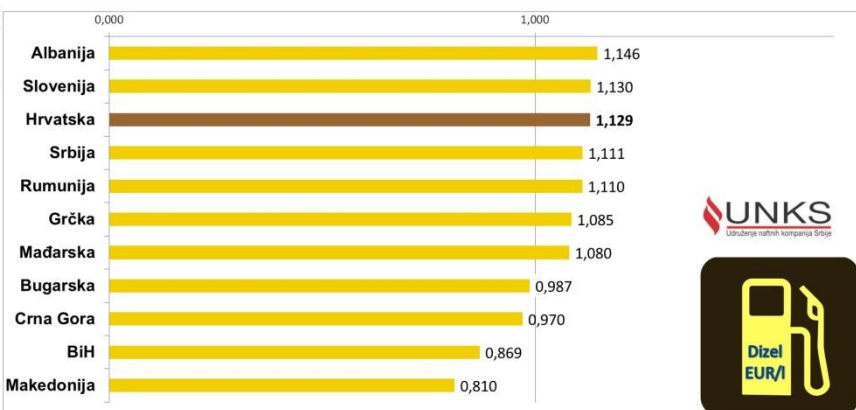

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona
15.06.2016. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

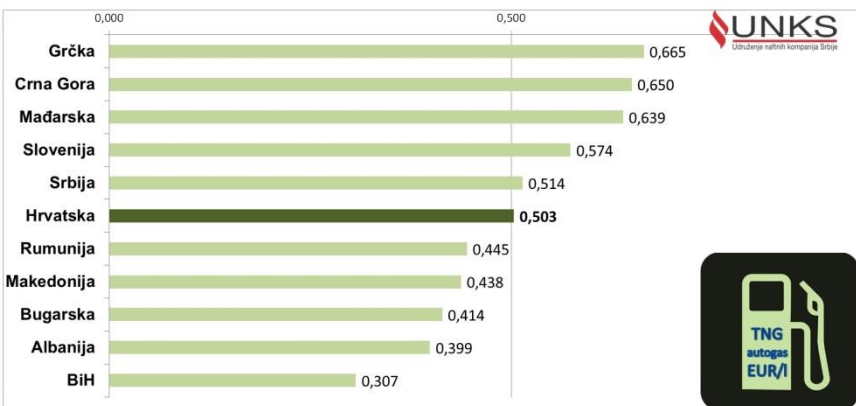
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,363	21,78%
Slovenija	1,232	10,07%
Hrvatska	1,202	7,37%
Albanija	1,154	3,06%
Rumunija	1,132	1,16%
Crna Gora	1,120	0,07%
Mađarska	1,093	-2,39%
Srbija	1,075	-3,94%
Makedonija	1,029	-8,04%
Bugarska	1,002	-10,46%
BiH	0,910	-18,69%
Prosečna cena u regionu		1,119

Dizel EN590 (EUR/l)		
	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1,146	10,34%
Slovenija	1,130	8,77%
Hrvatska	1,129	8,64%
Srbija	1,111	6,96%
Rumunija	1,110	6,87%
Grčka	1,085	4,44%
Mađarska	1,080	3,94%
Bugarska	0,987	-5,01%
Crna Gora	0,970	-6,63%
BiH	0,869	-16,33%
Makedonija	0,810	-21,99%
Prosečna cena u regionu		1,039

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,665	31,84%
Crna Gora	0,650	28,87%
Mađarska	0,639	26,75%
Slovenija	0,574	13,80%
Srbija	0,514	1,96%
Hrvatska	0,503	-0,23%
Rumunija	0,445	-11,78%
Makedonija	0,438	-13,23%
Bugarska	0,414	-17,89%
Albanija	0,399	-20,89%
BiH	0,307	-39,18%
Prosečna cena u regionu		0,504

Informacije o
carinskim
propisima

Informacije o
porezima

Izrada
biznis
planova

Pomoć oko
projekata
za EU

Pravna pomoć
i ljudski
resursi

Pomoć
prilikom
izvoza

Podrška u
traženju poslovnih
partnera

Istraživanje
stranih
tržišta

Pomoć
pri pokretanju
biznisa

Kako da pokrenem sopstveni posao?

Pozovite nas
011/33 00 910

**NOVA KOMORA. NOVE USLUGE.
ZA SMART BIZNIS**

WPCSERBIA

NEDELJA - DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave